

Fung(h)i

Ondřej Drobník (doktorand Ústavu románských studií FF UK)

Z italské pizzerie v Praze:

– Dobrý den, dal bych si jednou [fungi].

– Prosim?

– Číslo 23, fun-ghi.

– Jo, vy myslíte houbovou, [fundži]!

Také jste byli někdy svědkem podobného nedorozumění? Vzhledem k popularitě pizzy a jiných (nejen italských) jídel je to dokonce vysoce pravděpodobné. Komu by se ostatně nevybavily pověstné [chňochi] a [kchezekaki] (neboli [číský] dort), které představili soutěžící v nejmenovaném kulinářském pořadu.

Proč je vlastně důležité umět vhodně vyslovovat, když si přece každý může „opisem“ objednat houbovou pizzu, noky nebo „ten tvarohovej koláč“. Na otázku proč je odpověď jednoduchá: minimálně proto, abychom si lépe rozuměli a abychom se nezařadili mezi nešťastlivce, jejichž zkomolenina byla zvěčněna na sociálních sítích.

Druhou (daleko složitější) otázkou je, co to „vhodná výslovnost“ znamená. Odpověď není vždy jednoznačná, jak si ukážeme na příkladu houbové pizzy. Rozhovor zákazníka se servírkou, kterým jsme začali, nám nabízí hned dvě výslovnosti. [Fundži] je výslovnost ovlivněná angličtinou, kde se *fungi* (což je množné číslo podstatného jména *fungus*, houba) vyslovuje mj. [fandži]. Naopak [fungi] je výslovnost přejatá z italštiny, konkrétně jde o slovo *funghi* (množné číslo od *fungo*, houba). Je jasné, že obě výslovnosti mají své opodstatnění, a proto mohou být právem považovány za správné. Jak z toho ven? Pozornému čtenáři jistě neuniklo, že se rozdíl týká nejen výslovnosti, ale i zápisu slov. Zatímco angličtina se drží původně latinského *fungi*, italština přítomností písmene h (*funghi*) značí „tvrdou“ výslovnost. Právě pravopis nám může pomoci určit, která výslovnost je vhodnější. Vzhledem k tomu, že náš úvodní rozhovor proběhl v restauraci, která deklaruje sounáležitost s italskou kuchyní, čekali bychom v jídelním lístku spíše „italskou“ *Pizzu funghi* než „anglickou“ *Pizzu fungi* (podle mých zkušeností *funghi* skutečně jednoznačně převažují!). Proto nezbývá než dát za pravdu zřejmě znalému zákazníkovi, který jazykovou situaci vyhodnotil na výbornou, a tak se v italské restauraci používající italský pravopis přidržel italské výslovnosti.